

ADORNES
DOMEIN

Since 1429

Persbericht

08/11/2022

Het enige gaaf bewaarde vrijstaande stenen grafmonument uit de 15de eeuw in Brugge komt terug na 18 maanden restauratiewerken

Brugge, Adornesdomein, op dinsdag **8 november 2022** wordt het gerestaureerde praalgraf van Anselm Adornes (1424 – 1483) en Margareta van der Banck (1427 – 1473) ingehuldigd in aanwezigheid van de eigenaars, Maximilien en Véronique de Limburg Stirum; burgemeester van Brugge Dirk De Fauw; Schepenen van Cultuur en Toerisme Nico Blontrock en Mieke Hoste en Peter De Wilde, directeur van Toerisme Vlaanderen en administrateur-generaal Onroerend Erfgoed.

Persmoment: dinsdag 8 november 2022, 11:00

Contact, info & beeldmateriaal: Jelle Deltombe – 0473 789 587 – jde@adornes.org

Synthese

Op dinsdag 8 november 2022 wordt het gerestaureerde praalgraf van Anselm Adornes (1424 – 1483) en Margareta van der Banck (1427 – 1473) ingehuldigd. Het enige gaaf bewaarde vrijstaande stenen grafmonument uit de 15de eeuw in Brugge is nog steeds in privéhanden. De huidige eigenaars van het Adornesdomein en de Jeruzalemkapel, familie de Limburg Stirum zijn ondertussen de 17e generatie die zorg dragen voor de Jeruzalemstichting. Zij gaven dan ook de opdracht om het verweerde monument aan te pakken.

De tombe werd gemaakt door Cornelis Tielman tussen 1473 en 1482 en is geconcipteerd uit Doornikse steen.

De grondige restauratie werd uitgevoerd in het atelier Raymakers-Rossen in Essen en heeft 18 maanden in beslag genomen.

Het monument staat nu terug op zijn plaats in de Jeruzalemkapel te Brugge, waar het al bijna 540 jaar onafgebroken stond.

Vanaf woensdag 9 november is het praalgraf te zien voor het grote publiek.

Dezelfde dag wordt een publicatie uitgebracht over deze restauratiewerken, met informatie over de (historische) context van het praalgraf en de archeologische opgravingen.

Historische context

Anselm Adornes: koopman, aristocraat, intellectueel, humanist, bedevaarder en avonturier, een Bruggeling met Italiaanse wortels, Schotse en Bourgondische connecties, was de prominentste persoonlijkheid van de familie Adornes. Vanaf de 14^e eeuw behoorde de familie tot de meest vooraanstaande van Brugge. Ze waren actief in de internationale handel, vervulden belangrijke functies in het stadsbestuur en namen deel aan het mondaine gezelschapsleven.

Vanaf 1469 krijgt hij de Jeruzalemstichting in handen en zal hij de onafgewerkte Jeruzalemkapel voltooiën. Hij zorgde er zelf voor dat zijn grafmonument, waarin hij samen met zijn echtgenote wilde begraven worden, de centrale plaats zou krijgen.

De tombe werd gemaakt door Cornelis Tielman en is geconcipteerd uit Doornikse steen. Op de zijwanden staan tien wapenschilden, maar het is de deksteen van bijna anderhalve ton die de aandacht op eist. De twee beeltenissen van Anselm Adornes en Margareta van der Banck liggen vredig zij aan zij, gericht naar het altaar in biddende houding. Zij ligt met haar hoofd op een kussen in een mooi gedrapeerde lange jurk, haar voeten op een hond als symbool van de echtelijke trouw. Hij wordt als ridder afgebeeld met zijn voetend rustend op een leeuw, symbool van moed en krijgshaftigheid.

Restauratie

Enkele jaren geleden werd het duidelijk dat het monument in zijn geheel zorgwekkend en versneld achteruit ging, met een vervuiling die een goede aflezing van de details onmogelijk maakte. Na het verschijnen van witte zouten op de zwarte steen en het fenomeen van afschilfering waardoor materiaal verloren ging, moest dan ook worden ingegrepen.

Een uitgebreide studie werd opgestart met verschillende doelen: de aftakeling stoppen, de oorzaken vaststellen en de toestand stabiliseren. Na onderzoek bleek dat een ontmanteling van de tombe noodzakelijk bleek.

Er volgde een volledige derestauratie van vorige ingrepen, een ontzouting van het geheel en een aanpak van het interne vochtprobleem. De wapenschilden werden opnieuw geschilderd en verguld, de basissokkels opnieuw gevoegd en het geheel werd esthetisch verbeterd. Na anderhalf jaar in het atelier van restaurateurs Raymakers-Rossen te Essen, keert het praalgraf op 8 november terug.

Archeologische opgravingen

Het verwijderen van de tombe gaf de archeologische dienst van Brugge, Raakvlak, de unieke kans om een kijkje te nemen in de twee grafkelders. De oostelijke grafkelder, de kant van Anselm Adornes, Beide structuren werden in de jaren '80 kortstondig onderzocht, door een opening in de grond naast de tombe. In de oostelijke grafkelder werd toen de loden harturne gevonden van Anselm Adornes die, zoals we reeds wisten, begraven werd in Schotland maar wiens hart hier werd bijgelegd.

Na het weghalen van de tombe en de onderliggende dekstenen bleek de westelijke grafkelder van Margareta vol te liggen met modder en verspreide skeletresten. Op hetzelfde niveau waarop Anselms grafkelder werd uitgegraven werd echter een volledig skelet met anatomische verbanden gevonden. Onderzoeken zijn nog lopende, maar eerste tekenen geven aan dat het om een vrouw gaat tussen de 30 en 60 jaar oud. Gaat dit om Margareta van der Banck?

Naast het skelet werden meer dan 500 bijkomende beenderen zonder verband gevonden. Samen met de beenderen gevonden in 1983, behoorden ze toe aan minimum negen volgroeide individuen en één jong kind.

Inhuldiging

Op dinsdag 8 november wordt het praalgraf officieel ingehuldigd in aanwezigheid van de eigenaars, Maximilien en Véronique de Limburg Stirum; burgemeester van Brugge Dirk De Fauw; Schepenen van Cultuur en Toerisme Nico Blontrock en Mieke Hoste en Peter De Wilde, directeur van Toerisme Vlaanderen en administrateur-generaal Onroerend Erfgoed.

Dezelfde dag wordt een publicatie uitgebracht over deze restauratiewerken, met informatie over de (historische) context van het praalgraf en de archeologische opgravingen.

Vanaf woensdag 9 november is het praalgraf te zien voor het grote publiek.

Praktische info

Adornesdomein | Peperstraat 3 | Brugge 8000 | Belgium
www.adornes.org | +32 (0)50 33 88 83, info@adornes.org

OPENINGSUREN

Adornesmuseum, Jeruzalemkapel, tentoonstelling, Scottish Lounge en winkel:
Van maandag tot zaterdag: van 10u tot 17u
Gesloten op zon- en feestdagen

Toegangsticket voor een volwassene: 8 €

Maak kennis met een vooraanstaande familie in het Brugge van de 15de eeuw. De film en de tentoonstelling in de godshuisjes vertellen het leven van Anselm Adornes. Handel, diplomatie en devotie vormen de rode draad in zijn bestaan.

Duik de pracht en mysterie van de Jeruzalemkapel in, en ga op zoek naar wat ze zo uniek maakt!

Geniet tot slot van een aangename pauze in de elegante en familiale sfeer van de Scottish Lounge.

Het Adornesdomein is vandaag nog steeds in familiebezit. Dat maakt het heel bijzonder. Graaf en gravin Maximilien de Limburg Stirum, ondertussen de zeventiende generatie, zetten zich met veel overgave in voor het behoud van dit unieke Brugse erfgoed. Met dit familiedomein willen ze bovendien deze historische en culturele ervaring met de bezoeker delen, met aandacht voor het intieme en familiale karakter van de plek.

Foto's: Ann-Sophie Deldycke

